

Beste leerling,

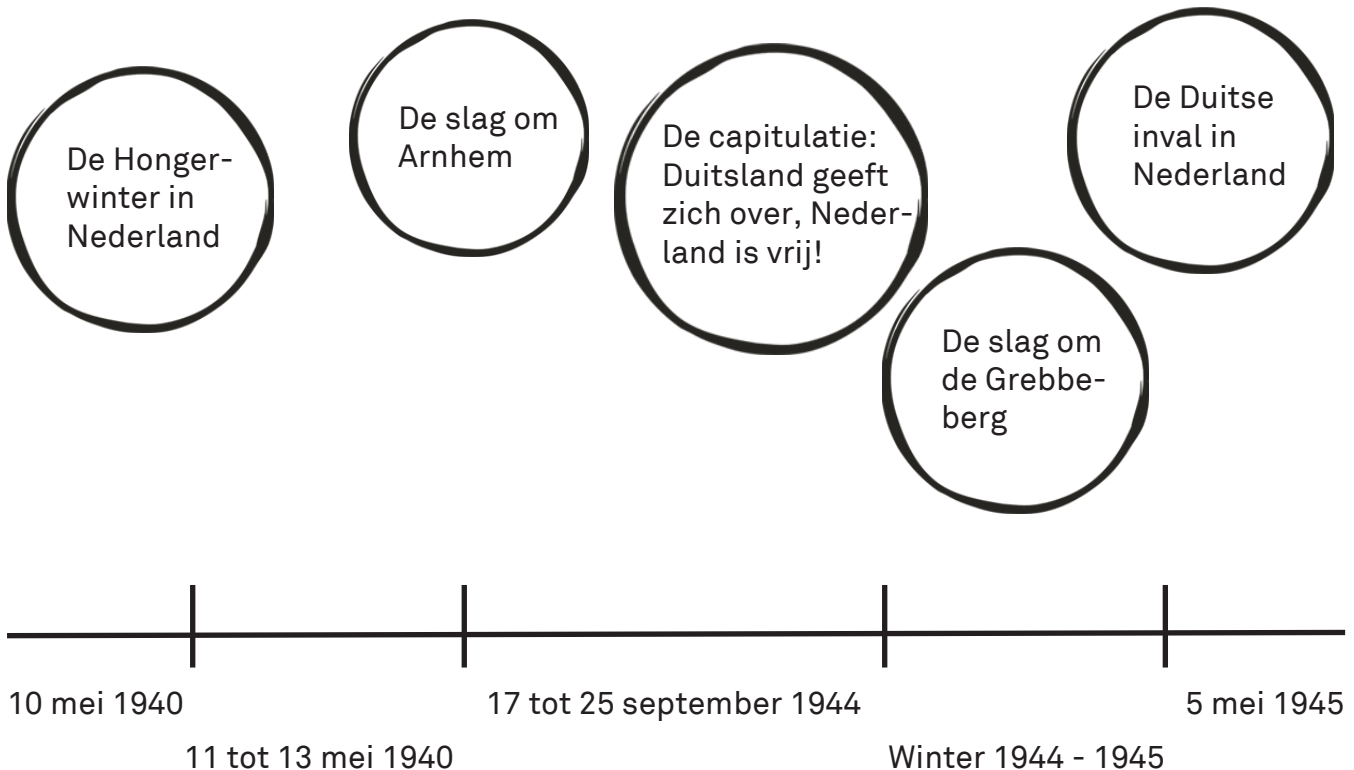
Binnenkort ga je een bezoek brengen aan De Klas van '45 in het Nationaal Militair Museum. De Klas van '45 is een experience waarin de verhalen van vijf kinderen uit de Tweede Wereldoorlog tot leven komen. In deze voorbereidende les ontdekken we samen hoe het was om naar school te gaan tijdens de Tweede Wereldoorlog. En wat er allemaal veranderde in de levens van de vijf kinderen: Cor, Jack, Frits, Corrie en Ad.

Groetjes Lisa Wade

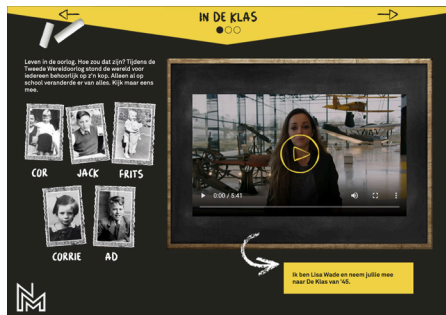
TWEEDE WERELDOORLOG

01. Wat weet jij van de Tweede Wereldoorlog? Bekijk de tijdlijn en de gebeurtenissen. Trek een lijntje tussen juiste gebeurtenis en de plaats op de tijdlijn.

IN DE KLAS

Leven in de oorlog. Hoe zou dat zijn? Tijdens de Tweede Wereldoorlog stond de wereld voor iedereen behoorlijk op z'n kop. Ook voor Cor, Jack, Frits, Corrie en Ad. Alleen al op school veranderde er van alles.

02. Bekijk het filmpje op het digibord.

03. Weet jij nu wat er allemaal veranderde in de klas tijdens de Tweede Wereldoorlog? Test je kennis!

JUIST / ONJUIST

De scholen bleven de hele oorlog dicht.

Het vak Duits werd vanaf de bovenbouw verplicht.

Alle informatie over het koningshuis moest verdwijnen.

Er kwamen aparte Joodse scholen.

Gymnastiek werd een verplicht vak.

Er kwamen aparte scholen voor jongens en meisjes.

Leerlingen schreven op leitjes in plaats van in schriftjes.

Het was vaak heel warm in de klas.

Kinderen kregen twee keer zoveel huiswerk.

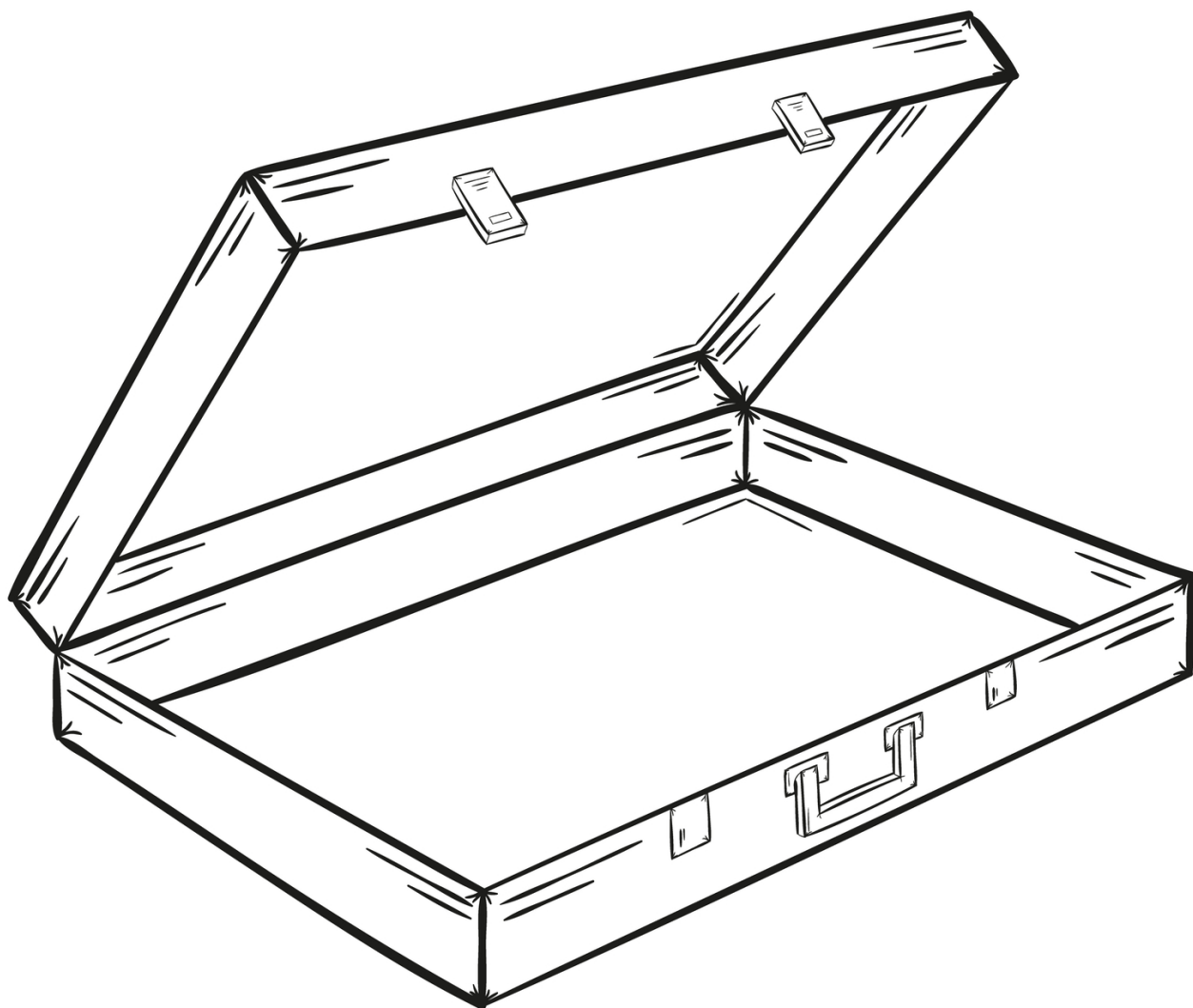
Kinderen moesten meehelpen om eten en brandhout te verzamelen.

COR OP DE VLUCHT

Cor (8 jaar) woonde aan de voet van de Grebbeberg. Toen de oorlog uitbrak, moest hij samen met zijn familie op de vlucht voor het oorlogsgeweld. Hij vond het heel erg dat hij zijn dieren niet kon meenemen.

04. Welke drie dingen zou jij in ieder geval meenemen als je moest vluchten? Teken of schrijf je antwoorden in onderstaande koffer.

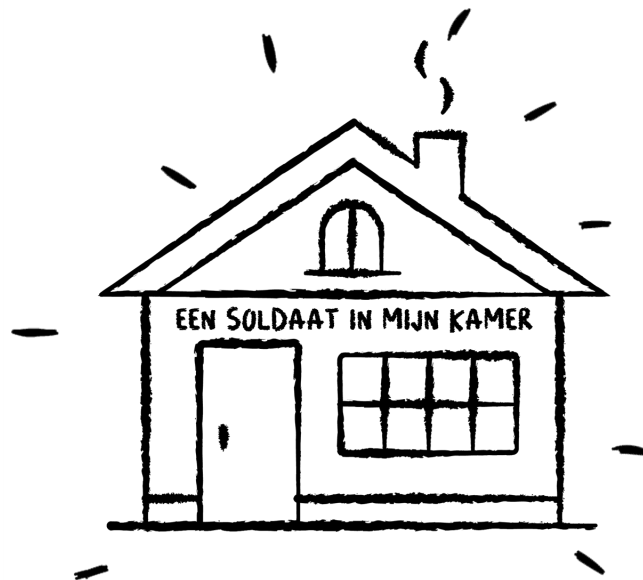
05. Bespreek je antwoorden met een klasgenoot. Zouden jullie dezelfde dingen missen, of verschillen jullie antwoorden juist?

EEN SOLDAAT IN JE KAMER

Tijd om een kijkje te nemen bij Jack (7 jaar). Die hoefde zijn huis gelukkig niet uit. Maar, Jack moest zijn slaapkamer maandenlang afstaan aan een Duitse soldaat: Heinz. Terwijl Heinz boter, worst en brood als rantsoen van het leger kreeg, hadden Jack en zijn familie honger.

06. Stel je voor dat jij je kamer een paar maanden af moet staan aan een soldaat van het vijandelijke leger. Hoe zou jij je voelen denk je? Angstig, boos, nieuwsgierig, blij, verbaasd, geïrriteerd, opgewonden? Maak een woordweb van deze gevoelens.

07. Er heerste schaarste in de oorlog. Dat betekent dat er een tekort was aan eten, drinken en andere belangrijke producten en grondstoffen. Om toch te kunnen leven en overleven, bedachten mensen slimme oplossingen. Wat denk jij: waar of niet waar?

WAAR / NIET WAAR

Er was een groot gebrek aan schoon drinkwater, dus mensen dronken tijdens de oorlog alleen gekookt water.

Er was een groot gebrek aan rubber, dus maakte men fietsbanden van hout.

WAAR / NIET WAAR

Er was een groot gebrek aan brood, dus mensen aten tijdens de oorlog alleen pasta of rijst.

Er was een groot gebrek aan voedsel, dus mensen aten tijdens de hongerwinter ook tulpenbollen.

Er was een groot gebrek aan koffie, dus mensen dronken koffie gemaakt van eikeltjes.

OP NAAR ENGLAND

De vader van Frits (5 jaar) ontsnapte tijdens de oorlog in een watervliegtuig naar Engeland en sloot zich aan bij de 'geallieerden'. Hij werd vlieger voor de Engelse luchtmacht: de Royal Air Force.

08. De landen die in de Tweede Wereldoorlog tegen Duitsland vochten noem je de geallieerden. De belangrijkste geallieerden zijn de Verenigde Staten, Canada, Engeland, Frankrijk en de Sovjet-Unie. Kleur deze landen groen op de wereldkaart.

Duitsland had ook bondgenoten in de strijd: Japan en Italië. Kleur alle drie deze landen rood op de kaart.

09. Bespreek de volgende stelling met een klasgenoot. Bedenk argumenten voor en tegen de stelling!

Stelling: 'De Tweede Wereldoorlog wordt met recht een wereldoorlog genoemd.'

VOOR

TEGEN

VERZETSSTRIJDERS IN GEVAAR

Dit meisje met de grote strik is Corrie (8 jaar). Haar vader was een grote held. Hij was namelijk een van de verzetsstrijders, die in het geheim de Duitsers tegenwerkten. Verzet tegen de Duitsers was gevaarlijk; als je gepakt werd belandde je als verzetsstrijder in de gevangenis of in een concentratiekamp.

10. Weet jij wat verzetsstrijders in de Tweede Wereldoorlog zoal deden?

JUIST / ONJUIST

Ze verspreidden verboden kranten.

Ze stonden in kraampjes op de markt, waar ze aan iedereen vertelden waar ze tegen de Duitse bezetting waren.

Ze pleegden aanslagen op Nederlanders die samenwerkten met de Duitsers.

Ze hielpen mensen onderduiken.

Ze vervalsten persoonsbewijzen.

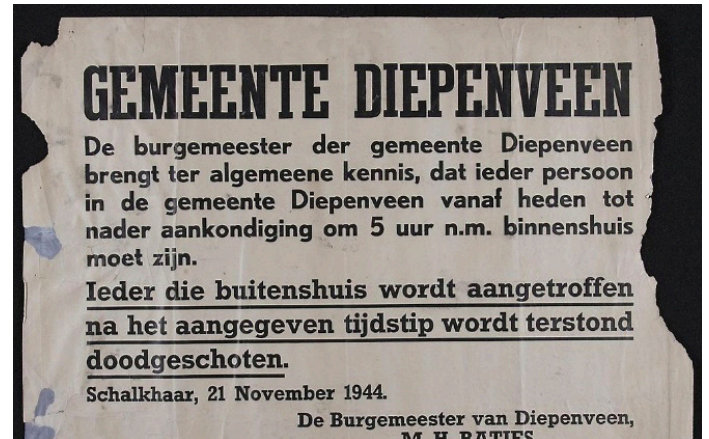
Ze staken bruggen, spoorwegen en andere belangrijke gebouwen in brand. Of ze bliezen ze op.

Ze overlegden regelmatig met Hitler om hem te overtuigen dat hij moest stoppen.

11. Er waren ook best veel 'gewone' dingen die in de oorlog niet mochten. Kijk maar eens mee naar de voorbeelden hieronder. Begrijp jij bij elk voorbeeld wat precies verboden is en waarom dit verboden was? Bespreek je gedachten met een klasgenoot.

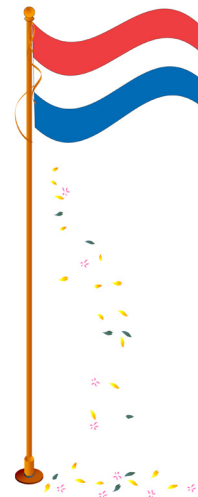

Padvindersonsorganisaties ontbonden

Het A.N.P. meldt: Krachtens verordening van den Rijkscommissaris werden door de veiligheids politie alle padvindersonsorganisaties in het bezette Nederlandsche gebied ontbonden en verboden.

De Nederlandsche padvindersons, die een deel waren van de internationale boy-scouts-beweging en centraal van het internationale padvindersonsbureau te Londen uit geleid werden, waren een actief instrument der Britsche culturele en politieke propaganda. Ook na de bezetting werd deze tegen de belangen van het Duitse rijk gerichte werkzaamheid voortgezet.

Daar de Nederlandsche padvindersons, wier leiding eenzijdig op Engeland was ingesteld, ondanks uitdrukkelijk verbod talrijke tochten en voorbereidend-militaire oefeningen hielden, zijn de van het standpunt der bezettende macht niet duldbare padvindersonsorganisaties ontbonden.

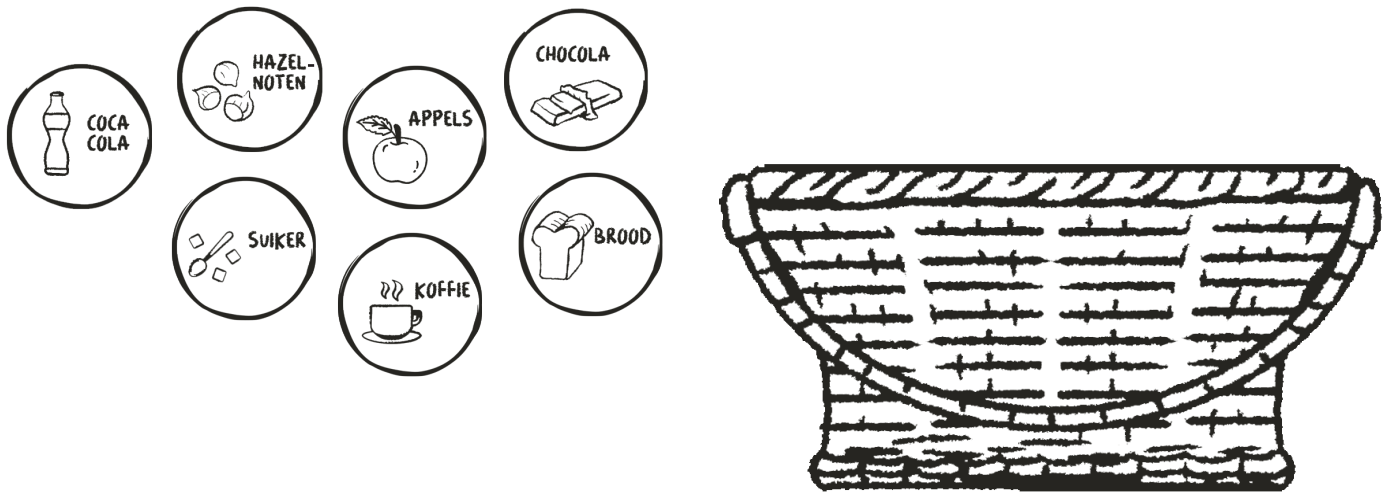

DANSEN OP STRAAT

Tijd voor het vrolijke verhaal van Ad (15 jaar) en de bevrijding. Na vijf jaar oorlog werd Nederland op 5 mei 1945 bevrijd. Mensen lachten, dansten en zongen midden op straat.

Veel Nederlanders kwamen terug uit het buitenland, en ook Ad mocht zijn vader weer omhelzen. Die had in Engeland gewerkt, als verpleger voor de Prinses Irenebrigade. Hij nam een hele kist eten mee voor zijn gezin!

12. Welke etenswaren denk je dat de geallieerden allemaal meenamen naar Nederland?
Trek lijnen van deze etenswaren naar de boodschappenmand.

13. Omschrijf in vijf regels wat vrijheid voor jou betekent!
